

STÁTOVĚDA

Témata seminářů (ZS 2024-25)

Miluše Kindlová

Po 12.00 – 13.30 (m. č. 243), Po 16.00 – 17.30 (m. č. 403), St 8.00 – 9.30 (m. č. 231), St 12.00 - 13.30 (m. č. 405)

kindlova@prf.cuni.cz, m. č. 234, k. h. Po 14.00 – 15.00

Vážení studenti, cílem našich seminářů je procvičit a prodiskutovat relevantní pojmy a instituty, a to v návaznosti na předepsanou literaturu a již proběhlé přednášky. Semináře jsou interaktivní, **využívá se výklad, individuální i skupinová práce**. Povinnou přípravou na semináře je **prostudování zvýrazněné literatury níže u jednotlivých seminářů** (většinou se jedná i o literaturu ke zkoušce). V dostatečném časovém předstihu budete mít v Moodle nahrané **pracovní listy k jednotlivým seminářům**. Zároveň bude zpřístupněn i soubor s několika **jednoduchými kontrolními otázkami** vztahujícími se k předepsané literatuře na daný seminář. Nejpozději večer před každým seminářem prosím **nahrajte odpovědi** na tyto otázky do našeho kurzu v rámci aplikace Moodle. Přínosem je průběžný přehled o tom, jakou látku probíráme, a ověření Vaší základní orientace v tématu 😊.

V každé seminární skupině lze udělit max. 10 % zapsaných studentů 2 bonusové body, které jim mohou vylepšit známku z písemné zkoušky ze státovědy (bonusové body se však započítávají jen těm studentům, kteří by i bez nich získali minimálně hodnocení dobře, tj. za 3). Bonusové body se udělují za aktivitu v semináři, kvalitu odevzdaných odpovědí na otázky z povinné literatury a případné referáty.

7. a 9. 10.

STÁT, LEGITIMITA A LEGALITA VEŘEJNÉ MOCI I

Učebnice*, kap. 1.

- Hlavní témata: Co je to stát a jak se dá zkoumat a hodnotit? Co je to tzv. státní (ústavní) identita či tzv. státní idea a co pro stát znamená? Má Česká republika svou státní ideu?

14. a 16. 10.

STÁT, LEGITIMITA A LEGALITA VEŘEJNÉ MOCI II

Učebnice, kap. 1, s. 78–85

Pro zájemce: Poradní stanovisko Mezinárodního soudního dvoru v Haagu z 22. 7. 2010 o jednostranném vyhlášení nezávislosti Kosova

- Hlavní témata: Co znamenají výrazy jako obyvatelstvo, lid, národ, národnost či občan? V čem spočívá (z čeho se odvozuje) legalita a legitimita veřejné moci? O čem vypovídá mezinárodní uznání státu?

21. a 23. 10.

SUVERENITA STÁTU A SOUDOBÉ MEZINÁRODNÍ PROSTŘEDÍ

Učebnice, kap. 2 a 3

Sørensen, G., *Stát a mezinárodní vztahy*. Portál 2005, kap. 4-6

- Hlavní témata: Jak se měnilo a mění postavení státu ve 20. a 21. století? Suverenita státu je historicky podmíněným pojmem, jaký význam má tedy dnes? Jakou typologii států používá Sørensen a na jakých příkladech v historii či současnosti lze jeho model použít?

30. 10. (28.10. seminář odpadá)

ZÁKLADY ATHÉNSKÉ DEMOKRACIE A JEJÍ VÝZNAM PRO DNEŠEK

Aristoteles, *Athénská ústava*. Arista, Baset 2004, s. 56-79 (přehledově)

Aristoteles, *Politika I.*, Oikoymenth 1999, s. 7–34 (úvod, autor M. Mráz)

- Hlavní témata: Čím byla athénská demokracie dle popisu v Ústavě Athéňanů charakteristická a v kontextu doby výjimečná? Najdeme v ní inspiraci pro současný demokratický stát či naopak výrazné kontrasty?

* Reschová, J., Kindlová, M., Grinc, J., Preuss, O., Antoň, M. *Státověda: Stát. Jednotlivec. Konstitucionalismus*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019.

4. a 6. 11.

PŘÍPADOVÉ STUDIE K POJMU STÁTU V SOUČASNÉM SVĚTĚ

11. a 13. 11.

ÚSTAVA A ÚSTAVNOST

Učebnice, s. 177-196

Kysela, J., *Ústava mezi právem a politikou – Úvod do ústavní teorie*. Leges 2014, s. 198-253.

- Hlavní témata: Co je to ústava, jaká je její funkce a jak se může měnit?

18. a 20. 11.

DEMOKRATICKÉ ZÁKLADY STÁTU, FORMY A NÁSTROJE DEMOKRACIE

Učebnice, s. 164-177

Dahl, R., *O demokracii*. Portál 2001, s. 37-92

- Hlavní témata: Za jakých podmínek a jakými nástroji lze v demokratických státech řešit názorové či jiné konflikty ve společnosti?

25. a 27. 11.

HORIZONTÁLNÍ DĚLBA MOCI

Učebnice, kap. 9, 11 a 12

- Hlavní témata: Jak lze charakterizovat jednotu a dělbu moci? Může být moc jednotná, ale zároveň rozdělená? Jaké modely dělby moci (formy vlády) rozeznáváme a čím se odlišují?

2. a 4. 12.

LIDSKÁ PRÁVA A OBČANSTVÍ

Učebnice, kap. 5

Vybraný soudní případ (či dva případy) k diskusi dle dohody na semináři

- Hlavní témata: Lidská práva a občanství v 21. století?

9. a 11. 12.

SOUDNÍ MOC A SOUDNÍ KONTROLA ÚSTAVNOSTI

Učebnice, kap. 13 a s. 150-156

Hamilton, J., Madison, J., Jay, J., *Listy federalistů*. Vydavatelství Univerzity Palackého 1994 (List č. 78 – A. Hamilton).

Antoš, M., Slavný případ Marbury vs. Madison aktuální i po dvou stoletích. Jurisprudence č. 1/2010.

- Hlavní témata: Co je to soud? Jakou funkci soudy plní a jaké druhy soudů známe? Jaké modely ústavního soudnictví existují? Co jsou to „testy ústavnosti“?

16. a 18. 12.

VERTIKÁLNÍ DĚLBA MOCI – TYPY, PŘÍNOSY I PROBLÉMY

Učebnice, kap. 10.

Hamilton, J., Madison, J., Jay, J., *Listy federalistů*. Vydavatelství Univerzity Palackého 1994 (Listy č. 10, 14 – J. Madison).

- Hlavní témata: Čím se odlišují jednotný a federální stát? Jaké motivace mohou vést k vytvoření federace? Co je to územní samospráva? Co označujeme jako regionální autonomii a jaký vztah má ke státu?